

สืบสาน ชุดไทย

จากสายพระเนตรอันกว้างไกล
ด้วยชุดไทยพระราชนิยม

ชุดไทยพระราชนิยม ๘ แบบ

คือ ชุดไทย ที่ตั้งชื่อตามพระตำหนักและพระที่นั่ง
มีที่มาจากกรณีที่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ได้เสด็จประพาสยุโรปและอเมริกา
เพื่อเจริญสัมพันธไมตรีกับ ๑๕ ประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓

สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระราชดำริว่า
สตรีไทยในขณะนั้นไม่มีเครื่องแต่งกายที่เป็นแบบแผนหรือ
ชุดประจำชาติเหมือนสตรีชาติอื่นๆ

พระองค์จึงมีพระราชเสาวนีย์ให้ผู้เชี่ยวชาญค้นคว้าประวัติศาสตร์
การแต่งกายแบบไทย เพื่อทรงให้ออกแบบฉลองพระองค์ ชุดไทยแบบต่างๆ

ต่อมา พระองค์ได้พระราชทานพระราชนุญาตให้จัดพิมพ์
สมุดภาพ หญิงไทย เผยแพร่การแต่งกายชุดไทยพระราชนิยม

ทำให้สตรีไทยทั่วไปนำไปใช้เป็นแบบมาตรฐาน ซึ่งมีการประยุกต์
เป็นชุดไทยอีกหลายแบบ ปรากฏเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย
และถือเป็นชุดประจำชาติไทยสืบมาจนถึงปัจจุบัน

 กระทรวงวัฒนธรรม

 กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

เลือกเป็นคอกกลมชิดคอ
ใช้ผ้าสีตามริ้วหรือเชิง
จะเป็นสีเดียวกับผ้าถุง
หรือสีตัดกันก็ได้

ลักษณะเป็นผ้าถุง
ป้ายยาวจรดข้อเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าข้าง
ใช้ผ้าลายตามขวาง
หรือตามยาวก็ได้

ใช้เครื่องประดับน้อยชิ้น
เช่น ต่างหู สร้อยลูกไม้
หรือสร้อยมุก

แขนสามส่วน
ปลายแขนผ่าเล็กน้อย
หรือไม่ผ่าก็ได้

ติดกระดุมหน้าห้าเม็ด
สามารถใช้ได้ทั้ง
กระดุมป้อม กระดุมโลหะ
หรือกระดุมมุก

ชุดไทยเรือนต้น

ตั้งตามชื่อ พระตำหนักเรือนต้น
ในพระราชวังดุสิต

เป็นชุดไทยแบบลำลอง ใช้ใน
โอกาสไม่เป็นทางการ ตัดเย็บ
ด้วยผ้าฝ้ายหรือผ้าไหม

ชุดไทย เรือนต้น

ชุดไทยลำลอง แขนกระบอกสามส่วน

ลักษณะทั่วไป
คล้ายกับชุดไทยเรือนต้น
ต่างกันตรงคอเสื้อ
ที่มีขอบตั้ง
ประมาณ ๒.๕ ซม.

ท่อนบน
ใช้ผ้าไหมยกดอก
หรือผ้าไหมพื้น
แขนยาวจรดข้อมือ

ใช้เครื่องประดับ
ตามควร เช่น
สร้อยลูกไม้
หรือสร้อยสันชิดคอ

ท่อนล่าง
ใช้ผ้าไหมยกดอก
หรือผ้าไหมมัดหมี่
เป็นผ้าถุงป้าย
ชายผ้าถุงกรอมเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าข้าง

ชุดไทยจิตรลดา

ตั้งตามชื่อพระตำหนัก
จิตรลดาารหลวง

เป็นชุดที่ใช้ในเวลากลางวัน

ชุดไทย
จิตรลดา
ชุดแขนกระบอก
พิธีการกลางวัน

มีลักษณะเหมือน
ชุดไทยจิตรลดา
คือ เป็นเสื้อแขนกระบอก
คอตั้งประมาณ ๒.๕ ซม.

กระดุม ๕ เม็ด
ใช้กระดุมป้อม
หรือกระดุมโลหะ
ตัดเย็บด้วยผ้าไหมพื้น

ส่วนผ้าถุง จะตัดเย็บ
ด้วยผ้าไหมยกทอง
ชายผ้าถุงกรอมข้อเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าข้าง

ความสวยงามของ
ชุดไทยอมรินทร์
จะอยู่ที่เนื้อผ้าและ
เครื่องประดับ

นิยมใส่เครื่องประดับ
อย่างลูกไม้หรือทับทรวง

ชุดไทย
อมรินทร์
ชุดแขนกระบอก
ผ้าถุงไหมยกทอง

ชุดไทยอมรินทร์

ตั้งตามชื่อพระที่นั่งอมรินทร์
วินิจฉัยยมไฮสุรยพิมาน
ในพระบรมมหาราชวัง

ใช้ในงานพระราชพิธีและ
งานพิธีกลางคืน

ท่อนบนเป็น
เสื่อแขนยาวคอตั้ง
ประมาณ ๒.๕ ซม.
ปลายแขน
ยาวกรอมข้อมือ
ใช้ได้ทั้งกระดุมปั้ม
ติดชิปซ่อน
หรือติดตะขอ

ตัวเสื่อและผ้าถุง
ติดกันเป็นชุดเดียว
ใช้ชิปซ่อนกลางหลัง
ยาวตั้งแต่ต้นคอจนถึง
สะโพกล่าง ตัดเย็บด้วย
ผ้าไหมที่มีทองแกม
หรือยกทองทั้งตัวก็ได้

จีบหน้า
กว้างประมาณ ๗-๘ ซม.
พับ ๔-๕ พับ

ชายพก
กว้างประมาณ ๗ ซม.
ยาว ๑๗ ซม.

ใช้เข็มขัดไทยคาด
ใส่คู่กับเครื่องประดับอื่น
เช่น สร้อยลูกไม้หรือ
ทับทรวงหรือสังวาลย์

ชุดไทย บรมพิมาน

ชุดแขนกระบอก
สวยสง่าด้วยผ้าถุงจีบ
และชายพก

ชุดไทยบรมพิมาน

ตั้งชื่อตาม พระที่นั่งบรมพิมาน
ในพระบรมมหาราชวัง

ใช้ในงานพระราชพิธีและ
งานพิธีกลางคืน

ท่อนบนเปิดไหล่
หนึ่งด้าน เป็นสไบปัก
หรือไม่ปักก็ได้
โดยสามารถ
ทำเป็นสไบจับจีบเดรส
ทิ้งชาย ความยาวสไบ
ให้เสมอชายผ้าถุง
หรือเสมอพื้น

ตัดเย็บติดกับท่อนล่าง
ซึ่งเป็นผ้าถุงจับ
ตัดเย็บจาก
ผ้าไหมยกทอง

จีบหน้ากว้าง
ประมาณ ๗.๕ ซม.

ชายพวยยาว
ประมาณ ๑๗ ซม.

จับคู่กับเครื่องประดับ
เช่น ทับทรวงหรือ
สร้อยสั้นติดคอ
และคาดเข็มขัด

ชุดไทย จักร

ชุดไทยจักรี

ตั้งตามชื่อพระที่นั่งจักรีมหา
ปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพิธีกลางคืน

ชุดไทยสไบเฉียง เปิดข่า

 กระทรวงวัฒนธรรม

 กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

ตัดเย็บด้วยผ้ายกไหม
หรือยกทอง ผ้านุ่งจีบ
เสื่อคอกว้าง ไม่มีแขน
ปักด้วยดิ้นเงินดิ้นทอง
หรือลูกปัด

จับคู่กับเครื่องประดับ
สร้อยสั้นชนิดคอ
และคาดเข็มขัด

ชายผ้านุ่งกรอมข้อเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าหน้า

จีบหน้ากว้าง
ประมาณ ๗.๕ ซม.
ชายพกยาว
ประมาณ ๑๗ ซม.

ชุดไทย ดุสิต

ชุดไทยคอกว้าง
แขนกุดปักลาย

ชุดไทยดุสิต

ตั้งชื่อตาม พระที่นั่งดุสิต
มหาปราสาท ในพระบรม
มหาราชวัง ใช้ในงานพิธี
เต็มยศกลางคืน

เป็นชุดแบบเดียวกับ
ชุดไทยบรมพิมาน
แต่ห่มสะพักทับอีกชั้น

มีทั้งแบบสะพักห่มแยก
และสะพักเย็บติดกับชุด
สามารถตัดเย็บ
ได้ทั้งแบบปักประดับ
และไม่ปักประดับ

ความกว้างสะพัก
ด้านหน้า ประมาณ
๑๔ - ๑๖ ซม.

ความกว้างปลายสะพัก
ประมาณ ๒๕ - ๒๗ ซม.

ชุดไทย ศิวาลัย

ชุดไทยแขนกระบอก
ที่โดดเด่นด้วยสะพัก

ชุดไทยศิวาลัย

ตั้งตามชื่อ พระที่นั่งศิวาลัย
มหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพระราชพิธีทั้งเวลากลางวัน
และกลางคืน

ท่อนบน
ห่มผ้าสองชั้น
ชั้นในมักเป็นสไบจีบ
และห่มสะพักทับ

ผ้านุ่งยกทอง
จีบหน้าแบบเดียวกับ
ชุดไทยจักรี
ชายผ้านุ่งกรอมข้อเท้า
ไม่ผ่าหลังหรือผ่าหน้า

คาดเข็มขัด
และใส่เครื่องประดับ
เข้าชุดกัน เช่น
ทับทรวงหรือสังวาลย์

ชุดไทยจักรพรรดิ

ตั้งตามชื่อ พระที่นั่งจักรพรรดิ
พิมาน ในพระบรมมหาราชวัง
ใช้ในงานพิธีเต็มยศกลางคืน

ชุดไทย จักรพรรดิ

ชุดไทยสไบจีบ
ทับด้วยผ้าทรงสะพัก

Photo © Queen Sirikit Museum of Textiles 2012

Photo © Queen Sirikit Museum of Textiles 2025

Photo © Queen Sirikit Museum of Textiles 2012

Photo © Queen Sirikit Museum of Textiles 2012

Photo © Queen Sirikit Museum of Textiles 2012

Photo © Queen's Silk Museum of Textiles, 2025

Photo © Queen Sirikit Museum of Textiles 2025